

บทที่ 1

เหตุผลความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เครื่องนุ่งห่มเป็นปัจจัยสำคัญขั้นพื้นฐานของการดำรงชีวิตมนุษย์ นอกเหนือจากอาหารที่อยู่อาศัยและยารักษาโรค ในสังคมเกษตรกรรมนับตั้งแต่โบราณมา ทุกครัวเรือนจะมีการทอผ้าเพื่อใช้สอยกันภายในครอบครัว เป็นเครื่องนุ่งห่มเพื่อความอบอุ่น เพื่อความสวยงาม และยังคงถึงฐานะของผู้สวมใส่ ดังนั้นจึงนับได้ว่ามนุษย์มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับผ้า มาตั้งแต่เกิดจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต และมีการสั่งสม ถ่ายทอดกรรมวิธีการทอผ้าให้แก่สมาชิกภายในครอบครัว อีกทั้งยังเป็นการช่วยขัดเกลาความประพฤติ โดยเฉพาะสมาชิกเพศหญิง จากย่า ยาย แม่ ลูก หลาน จากชนหนึ่งไปสู่อีกชนหนึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรม

นักวิชาการบางคนเชื่อว่า ผ้าทอนั้น เป็นฝ้ายพื้นเมืองดั้งเดิมของอาหรับ ซึ่งมีการค้าขายกับอินเดียทางตะวันออกก่อนกรีกและโรม และอาหรับได้นำฝ้ายเผยแพร่เข้ามาในเอเชียผ่านทางอินเดียและปากีสถานเมื่อหลายพันปีมาแล้ว ดังที่ได้ค้นพบเศษผ้าฝ้ายย้อมสีห่อหุ้มหม้อเงินและสนิมเงินช่วยอนุรักษ์เศษผ้าไว้ที่ โมเฮนโจ ดาโร (Mohenjo-Daro) ในประเทศปากีสถาน คาดว่ามีอายุเก่าแก่ 300 ปีก่อนคริสตกาล ในบริเวณเดียวกันนั้นยังขุดพบร่องรอยการใช้สีย้อมผ้า เครื่องมือปั่นด้ายและเข็มโลหะ ซึ่งแสดงว่าผู้คนยุคนั้นมีความก้าวหน้าในการย้อมและทอผ้าเป็นลวดลายผ้า ด้วยวิธีจักโดยใช้เข็มโลหะเป็นเครื่องมือจัก ปักลวดลาย (สาวตรี สุวรรณสถิตย์, 2537 : 2) อีกทั้งได้นำฝ้ายไปปลูกในหลายๆ ประเทศทั่วโลก จนกลายเป็นพืชท้องถิ่นที่มีทั่วทุกทวีปในปัจจุบัน

จากการขุดค้นทางโบราณคดีของไทยพบว่า การย้อมสีและเทคนิคการสร้างเครื่องมือเกี่ยวกับการปั่นด้ายและพิมพ์ผ้า เป็นเทคโนโลยีพื้นบ้านโบราณ มาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ยุคบ้านเชียง ปัจจุบันชาวบ้านในหมู่บ้านที่ห่างไกลของประเทศไทย บนเกาะบอร์เนียว สุมาตรา ตลอดจนหมู่เกาะต่างๆ ของอินโดนีเซีย รวมไปถึงฟิลิปปินส์และญี่ปุ่นก็ยังใช้การย้อมสีจากเปลือกไม้สมุนไพรและพืชพื้นบ้าน ส่วนที่ทอผ้าแบบดั้งเดิม คือ ที่ผูกเอว (Backstrap loom) นั้น เชื่อกันว่าเป็นที่แบบดั้งเดิมของโบราณของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปัจจุบันชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงในประเทศไทย เช่น ที่สวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ชาวบ้านในหมู่บ้านเทนกานัน ในบาห์ลี พวกเผ่าซาคในลอบบ็อก และพวกอึบานในมาเลเซีย ก็ยังใช้ที่ทอผ้าแบบดั้งเดิมนี้อยู่ และสามารถใช้ทอลวดลาย

ต่างๆ ที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน เช่น การทอจิด ลายเกาะและมัดหมี่ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ก็เอวกีพ ในหมู่บ้านพื้นเมืองในภูมิภาคอื่นๆ ด้วย เช่น ในหมู่บ้านทานาตา และซาฟิมาเนรี ในมาร์ดากัสการ์ และลาตินอเมริกา เช่น ในกัวเตมาลา นอร์เวย์ เอกวาดอร์ และฮาวาย ในยุคช่วงแรกของการก่อตั้ง หมู่บ้านทุ่งกล้วยก็ยังมีการใช้ที่เอวกีพเหมือนกันทั้งกลุ่มไทลื้อ และกลุ่มม้งในตำบลทุ่งกล้วย แต่ปัจจุบันสูญหายไป จากหลักฐานทางโบราณคดีในอียิปต์และปาเลสไตน์ ตลอดจนในอเมริกาใต้ เช่น เปรู ก็พบว่า มีการข้อมสีกันมาแต่โบราณแล้ว (สาวิตรี สุวรรณสถิตย์, 2537 : 3)

สำหรับสีย้อมผ้า มีการใช้สีเคมีกันอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน เนื่องจากราคาถูกและหาง่าย แต่ในระดับพื้นบ้านกลุ่มชนต่างๆ ของทุกประเทศ ก็ยังรู้จักการใช้เปลือกไม้ แก่นไม้ หรือพืชพันธุ์พื้นบ้านที่มีอยู่ภายในท้องถิ่นมาทำเป็นสีย้อม และใช้ตัวกักสีที่มีอยู่ในท้องถิ่นซึ่งหาได้ง่าย

ในหมู่บ้านของกลุ่มชนบางกลุ่ม ซึ่งแม้มีการย้ายถิ่นไกลๆ หรือผ่านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมการเมืองอย่างถอนรากถอนโคน แต่ก็ยังเก็บรักษามรดกการทอผ้าด้วยมือ และลวดลายดั้งเดิมไว้เช่นเดิม แม้จะไม่ได้ใช้ผ้าทอมือในชีวิตประจำวัน เนื่องจากมีผ้าที่ทอจากโรงงานเข้ามาขายในราคาถูก แต่ก็ยังรักษาประเพณีการทอผ้าด้วยมือไว้ ดังจะเห็นได้จากกลุ่มไทลื้อในสิบสองปันนาที่มีการทอผ้าเพื่อถวายแก่พระสงฆ์ และกลุ่มไทลื้อจังหวัดน่าน ก็มีประเพณีฝักกฐินพันใจถวายแก่พระด้วยเช่นกัน

การทอผ้าของชาวไทลื้อได้รับการสืบทอดมาจากบรรพชน เป็นงานหัตถกรรมที่มีความงดงาม และมีคุณค่าทางศิลปะ เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นจากการสั่งสมประสบการณ์ และสอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทลื้อ ซึ่งประกอบด้วยกรรมวิธีการในการทอ การประดิษฐ์ลวดลาย การเลือกสรรวัสดุที่ใช้เป็นเส้นใยที่เกิดจากการปั่นด้ายด้วยมือ ไปจนถึงการพัฒนาเครื่องมือ เครื่องใช้ และวัสดุอุปกรณ์ในการทอ กระบวนการเหล่านี้ ต้องอาศัยการศึกษา และทดลองสืบทอดกันมาจากชั่วชีวิตของคนรุ่นหนึ่ง ไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งนับเป็นเวลาหลายร้อยปี จนกลายเป็นผ้าทอที่มีรูปแบบและลวดลายเป็นเอกลักษณ์ของชาวไทลื้อมาจนเท่าทุกวันนี้

ในปัจจุบันการทอผ้านับเป็นปัจจัยสำคัญในการครองชีพประการหนึ่ง ซึ่งมีการพัฒนากระบวนการผลิต และคุณภาพให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ตลอดเวลา ตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน ในประเทศไทยจะเห็นว่าผ้าทอพื้นเมือง เป็นผ้าประเภทหนึ่งที่ประชาชนส่วนใหญ่จะเป็นผู้ประดิษฐ์คิดสร้างขึ้นมาใช้ในชีวิตประจำวันของตน เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละท้องถิ่น และกลุ่มชนต่างๆ กันไป เป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมไทยที่มีคุณค่าสืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านาน เป็นภูมิปัญญาพื้นบ้านอันมีลักษณะเป็นรูปธรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดของสังคมในท้องถิ่นที่มีต่อสิ่งแวดล้อม

การทอผ้า นับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาวไทยลื้อที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่น การสืบทอดภูมิปัญญา เทคนิคการทอ การข้อมสีธรรมชาติ และการปรับปรุงรูปแบบให้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน เป็นสิ่งที่น่าสนใจในท่ามกลางกระแสแห่งความเปลี่ยนแปลงของโลกสมัยใหม่ ศิลปะการทอผ้าของชาวไทยลื้อที่ปรากฏอยู่ในตำบลทุ่งกล้วย ก็มีการแปรเปลี่ยนไปหลายลักษณะ อันเป็นผลมาจากทั้งอิทธิพลจากภายในและภายนอก

ชาวไทยลื้อในชนบทส่วนใหญ่ มีอาชีพเกษตรกรรมมาตั้งแต่ดั้งเดิม ยามว่างจากไร่นา ผู้หญิงจะทอผ้า ดังคำกล่าวที่ว่า “เมื่อเสร็จงานผู้หญิงทอผ้า ผู้ชายตีเหล็ก” เป็นการแบ่งงานหน้าที่ระหว่างชายและหญิง แสดงให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่หญิงอย่างเด่นชัด เพราะการทอผ้าต้องใช้ความขยัน ความอดทน ความพยายาม ความปราณีตละเอียดอ่อน การทอผ้ายังเป็นเครื่องแสดงความพร้อมในวัยที่จะมีครอบครัว วัตถุประสงค์การทอผ้าในสมัยก่อนเพื่อเอาไว้ใช้เองในครัวเรือน และที่เตรียมจะขายให้หมู่บ้านอื่นบ้างเล็กน้อย ในช่วงที่อุตสาหกรรมทอผ้าของยุโรปเจริญก้าวหน้า และแพร่ขยายเข้ามาในประเทศไทย ชาวไทยลื้อหันมานิยมใช้ผ้าทอจากโรงงานอุตสาหกรรมแทนผ้าทอมือ เนื่องจากผ้าทอที่ผลิตด้วยเครื่องจักรมีราคาถูก เนื้อแน่น ประหยัดเวลา สีไม่ตก จนถึงช่วงที่ครอบครัวในชนบทไม่สามารถอยู่ได้ด้วยรายได้จากงานเกษตร จึงเป็นผลให้ทุกครอบครัวต้องดิ้นรนหางานทำเพื่อเพิ่มพูนรายได้ ประจวบกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวมีการขยายตัว มีการเปิดด่านชายแดนขึ้น กระแสความนิยมผ้าทอ รวมทั้งความต้องการฟื้นฟูงานทอผ้าของชาวไทยลื้อขึ้นมาอีกครั้ง จึงทำให้งานหัตถกรรมทอผ้ากลับมาเป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้กับครอบครัวอีกครั้งหนึ่ง และมีโอกาสที่จะขยายตัวและพัฒนา จนถึงขั้นที่เป็นการทำในลักษณะเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง ดังเช่นพระราชดำรัสของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในวโรกาสเสด็จพระราชดำเนินเป็นประธานในพิธีเปิดการประชุม และนิทรรศการ เรื่อง “มรดกสิ่งทอของเอเชีย : หัตถกรรมและอุตสาหกรรม” ณ ศาลาธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2535 ตอนหนึ่งว่า “ข้าพเจ้าตั้งใจจะสรรหาอาชีพให้ชาวนาที่ยากจนเลี้ยงตนเองได้เป็นเบื้องต้น ข้าพเจ้าสังเกตว่าชาวบ้านเหล่านี้ล้วนแต่เป็นศิลปินสืบทอดกันมาโดยสายเลือด เช่น เขาสามารถทอผ้าไหมมัดหมี่เป็นลวดลายโบราณงามแปลกตา หรือทอลายใหม่ๆ ที่เขาคิดขึ้นเอง ด้วยสีสันทันทีมีเสน่ห์สวยงาม ข้าพเจ้าเพียงแต่ให้กำลังใจ ส่งเสริม และหาแนวทางเผยแพร่ความงาม จากฝีมือของชาวนา ชาวไร่ ออกไปให้โลกรู้จัก สิ่งนี้จึงเป็นที่มาแห่งการอนุรักษ์และพัฒนาศิลปหัตถกรรมของข้าพเจ้า นับเป็นสิ่งที่น่าปลื้มใจที่ขณะนี้ชาวไทยและชาวต่างประเทศหันมานิยมศิลปหัตถกรรมเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ โดยเฉพาะผ้าที่ทอด้วยมือ ซึ่งหากร่วมมือกันศึกษา อนุรักษ์ และพัฒนา สิ่งทอของเราให้มีคุณค่ายิ่งขึ้น ศิลปกรรมเหล่านี้ก็จะสืบทอดเป็นมรดกชิ้นงาน ทางวัฒนธรรมไปจนถึงลูกหลานของเราในอนาคต...” (มานพ ศิวารัตน์, 2541 : 7)

เท่าที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การทอผ้าพื้นบ้านไม่เพียงแต่เป็นการสืบทอดทางวัฒนธรรมเท่านั้น แต่ยังเป็นอาชีพเสริมที่ทำรายได้ให้กับชาวบ้านเพิ่มมากขึ้น ทำให้ชาวบ้านได้พึ่งพาตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้ฐานะความเป็นอยู่ในครอบครัวดีขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะกลุ่มชาวไทลื้อที่ได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ตำบลทุ่งกล้วย มีการพัฒนาเศรษฐกิจของครอบครัวมาจากการทอผ้า ที่เป็นงานพื้นบ้านของกลุ่มสตรีจนเป็นที่ยอมรับ มีการขยายกลุ่มงานทอผ้าไทลื้อเพิ่มขึ้น แต่ในการดำเนินงานเพื่อป้องกันและหาแนวทางแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ทั้งในระดับครัวเรือนและชุมชนเท่าที่ผ่านมา ยังไม่มีการดำเนินอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม จึงทำให้กลุ่มผู้ผลิตสิ่งทอไม่มีความตระหนักรู้อย่างชัดเจนในการที่จะป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและอื่นๆ ที่มีต่อชุมชนและครอบครัว นอกเหนือจากการมุ่งหารายได้ให้กับตนเองเพียงอย่างเดียว อีกทั้งชาวไทลื้อ เป็นกลุ่มชนที่เคยอาศัยอยู่ในดินแดนสิบสองปันนา หรือดินแดนต่างๆ มีเอกลักษณ์วัฒนธรรมเป็นของตนเอง เมื่ออพยพเข้ามาในประเทศไทย ก็ยังเป็นกลุ่มชนที่มีวัฒนธรรมเป็นของตนเองแตกต่างจากคนไทยและชาติพันธุ์อื่นๆ แต่เมื่อกาลเวลานานวัน สังคมมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้เกิดการผสมผสานวัฒนธรรมท้องถิ่นใกล้เคียงเกิดขึ้น โดยเฉพาะการผสมผสานกลมกลืนกับทางวัฒนธรรมของคนเมืองในภาคเหนือ บางท้องถิ่นชาวไทลื้อแทบจะกลายเป็นคนเมืองโดยแท้จริง ทั้งด้านสังคม วัฒนธรรมประเพณี

จากการศึกษาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรมของกลุ่มไทลื้อเหล่านี้ ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาถึงกระบวนการผลิตสิ่งทอพื้นบ้าน ในมิติทางด้านวัฒนธรรมว่า มีการเปลี่ยนแปลงและมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไร โดยจะทำการศึกษากลุ่มทอผ้าไทลื้อตำบลทุ่งกล้วย ตำบลแก่งภูซาง จังหวัดพะเยา

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

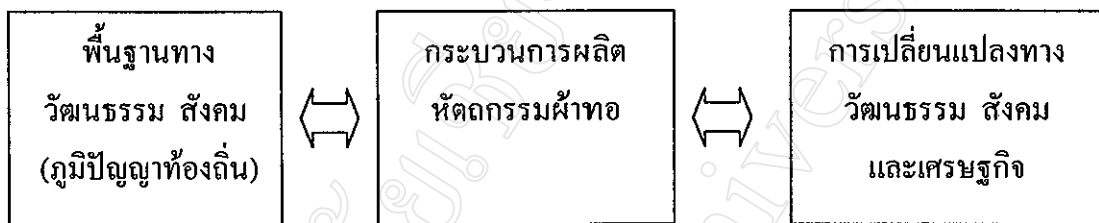
ศึกษากระบวนการผลิตหัตถกรรมผ้าทอที่เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากร และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในบริบทการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรม

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1) ได้ทราบประวัติความเป็นมา การอพยพ และการปรับตัวกับสภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรมของชาวไทลื้อ

- 2) ได้เรียนรู้ถึงกระบวนการผลิตและผลกระทบทางการผลิตผ้าทอที่มีต่อสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของชุมชน
- 3) ค้นหาทางเลือกที่เหมาะสม สำหรับการส่งเสริมการทำหัตถกรรมผ้าทอ โดยให้มีผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมน้อยลง

1.4 กรอบแนวคิดในการศึกษา

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

การเปลี่ยนแปลง หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมบางประการของชาวไทลื้อ โดยการศึกษาการเปลี่ยนแปลงด้านการแต่งกาย ผ้าทอไทลื้อของบ้านทุ่งกล้วย ถึงอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา

สิ่งทอพื้นบ้าน หมายถึง ผ้าทอที่ทำจากใยฝ้ายจากธรรมชาติ ผ้าไหมพรม ผ้าโทเร ฝ้ายประดิษฐ์ที่ผ่านกระบวนการย้อมสีทางเคมีหรือวิทยาศาสตร์ของกลุ่มผ้าทอไทลื้อ ตำบลทุ่งกล้วย ถึงอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา

กระบวนการผลิต หมายถึง ขั้นตอนการทอผ้า นับตั้งแต่การได้มาของใยฝ้าย ย้อมสี และทอเป็นผืน

1.6 ระเบียบวิธีการศึกษา

1.6.1 ขอบเขตเนื้อหา

- 1) เลือกตัวอย่างในการสัมภาษณ์ โดยแยกออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ผู้นำในชุมชน หัวหน้าครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์จากการทอผ้า กลุ่มผู้ถ่ายทอดงานทอผ้า และผู้นำสมาชิกทอผ้า

2) การสัมภาษณ์ จะสัมภาษณ์ตัวแทนของแต่ละกลุ่มที่ได้แบ่งไว้แล้ว จำนวน 4 กลุ่ม

3) การสังเกตการณ์ ในการสัมภาษณ์ในแต่ละกลุ่ม จะมีการสังเกตร่วมไปด้วย พร้อมทั้งความเคลื่อนไหวในการจัดเวทีสนทนาของกลุ่มผ้าทอ

1.6.2 การเลือกตัวอย่าง

1) จะใช้ผู้นำของสมาชิกทอผ้าในจำนวน 6 หมู่บ้าน ของตำบลทุ่งกล้วย กิ่งอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา จำนวน 6 คน

2) กลุ่มผู้ถ่ายทอดงานทอผ้า จำนวน 3 คน

3) หัวหน้าครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์จากการทอผ้า จำนวน 5 คน

4) ผู้นำในชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ข้าราชการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 5 คน

1.6.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แนวการสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 ตอน โดยผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ภาคสนามด้วยตนเอง

1) แนวการสัมภาษณ์ด้านความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงการผลิตสิ่งทอพื้นบ้านที่กระทบต่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมจากกรรมวิธีการผลิตผ้าทอ ขั้นตอนการผลิตไม่กระทบสิ่งแวดล้อม วัดดูดิบที่นำมาผลิต ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในกระบวนการผลิตผ้าทอ โดยจะสัมภาษณ์กลุ่มทอผ้า เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับลักษณะของงาน และสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิถีชีวิต วัฒนธรรมของกลุ่มทอผ้า

2) แนวการสัมภาษณ์ด้านการสนับสนุนต่อการผลิตผ้าทอจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 2 แนวสังเกตการณ์ โดยการศึกษาบริบทของพื้นที่ของกลุ่มผ้าทอต้องงานทอผ้า การถ่ายทอดสู่คนรุ่นปัจจุบัน ศักยภาพของชุมชนต้องงานทอผ้า ความเกี่ยวเนื่องในกลุ่มของตนเอง ความเป็นอัตลักษณ์ที่สื่อออกมาในงานผ้าทอ รวมทั้งศึกษาชีวิตของกลุ่มทอผ้าอย่างใกล้ชิด คุบบทบาทและความคิดต่ออาชีพการทอผ้าต่อผู้อื่น ต่อสังคม ต่อศิลปะ ในแง่มุมของวัฒนธรรม และอื่นๆ ซึ่งผู้ศึกษาทำการสังเกต บันทึกเทป และกล้องถ่ายรูป โดยการจัดเก็บข้อมูลทั้งหมดด้วยตนเอง

1.6.4 วิธีการรวบรวมข้อมูล

1) แนวสังเกตการณ์ ผู้วิจัย ได้เดินทางเข้าไปสังเกตและศึกษาเอกสารที่ศูนย์หัตถกรรมผ้าทอไทลื้อ ด้วยตนเองแล้วบันทึกรายการตามข้อเท็จจริง รวมทั้งเข้าร่วมในกระบวนการผลิตในแต่ละขั้นตอน การจัดเวทีเสวนา

2) แนวการสัมภาษณ์ ทุกกลุ่มที่จะเข้าไปเก็บข้อมูลจะเตรียมข้อมูลในส่วนที่ต้องใช้แนวการสอบถาม โดยจะมีข้อมูลสัมภาษณ์ 2 ฉบับ จะจดบันทึกไว้ทุกขั้นตอน ถ้าหากมีประเด็นที่น่าสนใจเพิ่มเติมก็จะนำมาพิจารณาจัดเก็บเป็นข้อมูลให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

1.6.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ของกรณีศึกษา เพื่อหาความเชื่อมโยงตามสภาพข้อเท็จจริง ทางด้านบริบทของพื้นที่ศึกษา กระบวนการผลิตทางวัฒนธรรม สิ่งต่างๆ ที่ปรากฏจากการศึกษาจะนำมาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ เพื่อเป็นแนวทางในการถ่ายทอดให้คนรุ่นหลังได้เห็นถึงคุณค่างานของบรรพบุรุษที่สั่งสมกันมานาน เพื่อดำรงความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มไทลื้อต่อไป

1.6.6 พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา

จะศึกษาในพื้นที่หมู่ที่ 1 ,2,5,6,7 และ 8 ตำบลทุ่งกล้วย กิ่งอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา

1.6.7 ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา

ระหว่างเดือน ตุลาคม 2544-30 กันยายน 2545 เป็นเวลา 11 เดือน